

Една от най-великите приключенски книги на всички времена

УОЛСТРИЙТ ДЖЪРНЪЛ

В РАЗРЕДЕНИЯ ВЪЗДУХ

Живот, приятелство и смърт
в ледената пустош

НА ЕВЕРЕСТ

ДЖОН КРАКАУЕР

ЗА АВТОРА

ДЖОН КРАКАУЕР

ДЖОН КРАКАУЕР е роден в Бруклин, Масачузетс, САЩ, на 12 април 1954 година. През 1976 г. завършва Хемпшир колидж, Масачузетс. През 1980 г. сключва брак с бившата алпинистка Линда Мариам Мур. Живеят в Боулдър, Колорадо. Когато е 8-годишен, Джон Кракауер се запознава с алпинизма. През 1977 г. прекарва три седмици сам сред снежната пустош на ледената шапка Сتيкин в Аляска и покорява Дяволския палец по нов маршрут. Изкачва също Серо Торе в Андите, Патагония, смятан за един от най-неприсъпните върхове. Най-драматичното му катерене е през 1996 г., когато в група от шестима души покорява Еверест, но при спускането четирима, включително и водачът на групата Роб Хол, изчезват. Описва случая в списание „Аутсайъ“ и по-късно в книгата „В разрежения въздух“. През тази година общо дванадесет души загиват на Еверест. Това е най-черната година в историята на върха и катастрофата поражда обществен дебат за комерсиализирането на експедициите до Покрива на света.

Автор е на книгите „В дивата пустош“ (1996); „В разрежения въздух“ (1997), която става бестселър номер едно на „Ню Йорк таймс“ и печели наградата „Книга на годината“ на списание „Тайм“; „Под знамето на небесата“ (2003); „Къде мъжете печелят слава: Одисеята на Пат Тулман“ (2009).

За Джон Кракауер вестник „Ню Йорк Таймс“ пише:

„Кракауер издигна литературата за планините на нова висота“.

Негови статии излизат също

в „Смитсъниън“, „Нешънъл Джогеографик“, „Плейбой“, „Рولينг Стоун“ и „Архитекчърл Дайджест“.

В 1998 г. Кракауер основава Фонд в памет на жертвите от Еверест – 1996 и дарява своите хонорари от книгата „В разрежения въздух“.

Фондът подпомага тибетците в Хималаите, както и природозащитни организации.

ЗА КНИГАТА

В разрежения въздух е разтърсваща, жива книга, написана с болка и разказана достоверно.

УОШИНГТЪН ПОУСТ

Прекрасна, завладяваща... Кракауер е едновременно алпинист от световна класа и, без съмнение, най-добрият разказвач сред англезичните автори, пишещи за този спорт.

САН ФРАНЦИСКО ЕГЗАМИНЪР

В тази вълнуващо написана книга Кракауер описва преживяване, което смразява кръвта със своя ужас и би убедило и най-фанатичните алпинисти да потърсят убежище на морското равнище.

СПОРТС ИЛЪСТРЕЙТЕД

Изпепеляваща книга.

АУТСАЙД

В разрежения въздух е обявена за „една от най-забележителните приключенски саги на всички времена“ и заслужава тази висока награда... Кракауер превъзходно е композирал разказа си...

ЕА

Кракауер представя множеството участници, докато станат близки на читателя, сетне го повежда заедно с тях нагоре към върха и в така наречената Зона на смъртта над 7620 метра.

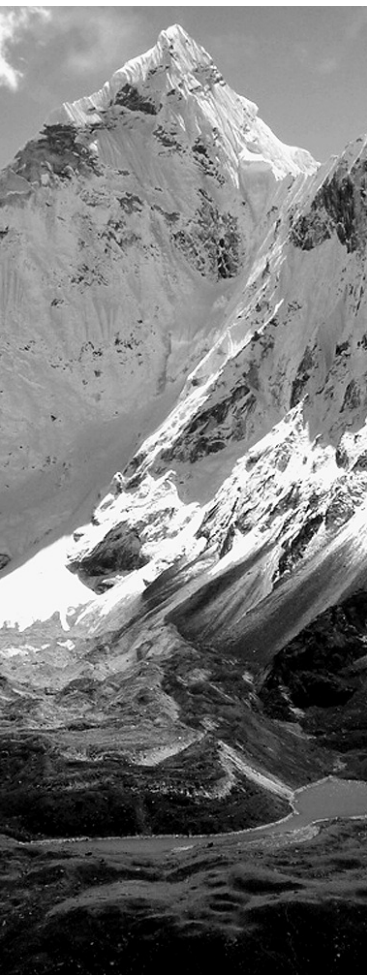
САН ФРАНЦИСКО КРОНИКЪА

Времето рухва, когато минута по минута Кракауер завладяващо и вълнуващо разказва събитията, чието прочитане граничи с агония... Прекрасно разказана история.

КЪРКЪС РИВЮ

Напрегнатата трагедия е завладяваща и картинният стил на Кракауер ѝ отдава заслуженото.

ПЪБЛИШЪРС УИКИ

[Кракауер] доказва, че е толкова здраво стъпил на краката си в прозата, както е бил и на върха... бавно увеличава напрежението, докато следваме злочестата експедиция по време на подготовката и разтърсващите походи, а сетне дава ярко подробно описание на катаклизмената буря, смъртта и агонията, последвали разразяването ѝ...

НЮ ЙОРК ОБЗЪРВЪР

В разредения въздух се чете като хубав роман – главните герои уверено напредват през фабулата, книгата се чете на един дъх.

АМАЗОН РИВЮЗ

Кракауер е логичен и завладяващ в откровения и убедителен разказ за личностите и обстоятелствата на Еверест миналата пролет.

ТАЙМС ПИКАЮН

Плод на щателни проучвания, *В разредения въздух* е изключително добре написана, избягва силните и несериозни критики, изобилстващи в другите описания. Наместо това книгата предлага ярки подробности, разказани реалистично, почти безстрастно. Резултатът е дълбоко затрогващ разказ, който отдава нужното уважение на смелостта на хората на върха и в същото време повдига мъдри и може би трудни за отговор въпроси за човешкото поведение при извънредни обстоятелства.

НЕШВИА БУК ПЕЙДЖ

Джон Кракауер предлага нови прозрения за трагедията в своята невероятна книга *В разредения въздух*, в която той изкусно прониква в недоразуменията, неточните преценки и погрешно насочения устрем, довели до смъртта на колегите му катерачи.

КЛИВЛАНД ПЛЕЙН ДИЛЪР

Напрегнат, сърцераздирателен разказ за най-смъртоносният сезон в историята на Еверест... Кракауер предлага тревожен поглед към това как технологията, комерсиализма и рекламата са променили алпинизма.

УИСКОНСИН СТЕЙТ ДЖЪРНЪЛ

Кракауер използва изтощаващ разказ, внимание към детайлите и жив, непретенциозен стил на писане, за да изгради историята.

ХАРТФОРД КУРАНТ

ДЖОН КРАКАУЕР

Превод от английски
Ирина Димитрова

В РАЗРЕДЕНИЯ ВЪЗДУХ

*Живот, приятелство и смърт
в ледената пустош на Еверест*

*Ако искате да закупите книги на „Кибеа“,
можете да ги поръчате чрез най-близкия до вас
книготърговец, или на телефон (02) 988 0193,
както и на електронните ни пощи
bookstore@kibea.net и office@kibea.net.*

ЦЕНТЪР ЗА КНИГИ И ЗДРАВЕ „КИБЕА“

София 1000, ул. „Д-р Вълкович“ №2А

(близо до ул. „Ангел Кънчев“ и ул. „Солунска“)

Фирмена книжарница: 988 01 93

Jon Krakauer
INTO THIN AIR

Copyright © 1997 by Jon Krakauer

Map copyright © 1997 by Anita Karl

All rights reserved

This translation published by arrangement with Villard,
an imprint of The Random House Publishing Group,
a division of Random House, Inc.

© Издателска къща „Кибеа“, 1999, 2011

© Ирина Димитрова, превод, 1999

© Красимира Деспотова, графичен дизайн, 2011

ISBN 954-474-182-8

На Линда
и в памет на
Анди Харис,
Дъг Хансен,
Роб Хол,
Ясуко Намба,
Скот Фишер,
Нгауанг Топши – шерпа,
Чен Ю-Нан,
Брус Херфд и
Лопсанг Джангбу – шерпа

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ13

1 ВРЪХ ЕВЕРЕСТ
10 май 1996.....16

2 ДЕХРА ДУН, ИНДИЯ
1852 година.....24

3 НАД СЕВЕРНА ИНДИЯ
29 март 1996.....42

4 ПАКДИНГ
31 март 1996.....56

5 ЛОБУЧЕ
8 април 199676

6 БАЗОВИЯТ ЛАГЕР
НА ЕВЕРЕСТ
12 април 199696

7 ПЪРВИ ЛАГЕР
13 април 1996.....112

8 ПЪРВИ ЛАГЕР
16 април 1996.....130

9 ВТОРИ ЛАГЕР
28 април 1996.....154

10 СТЕНАТА ЛХОЦЕ
29 април 1996.....168

11 БАЗОВИЯТ ЛАГЕР
6 май 1996.....180

12 ТРЕТИ ЛАГЕР
9 май 1996.....198

13 ЮГОИЗТОЧНИЯТ РЪБ
10 май 1996.....216

14 ВЪРХЪТ
1:12 часът следобед
10 май 1996230

15 ВЪРХЪТ
1:25 часът следобед
10 май 1996.....246

16 ЮЖНОТО СЕДЛО
6:00 часът сутринта
11 май 1996 година266

17 ВЪРХЪТ
3:40 часът следобед
11 май 1996.....274

18 СЕВЕРОИЗТОЧНИЯТ РЪБ
10 май 1996292

19 ЮЖНОТО СЕДЛО
7:30 часът сутринта
11 май 1996300

20 ЖЕНЕВСКАТА ШПОРА
9:45 часът сутринта
12 май 1996316

21 БАЗОВИЯТ ЛАГЕР
НА ЕВЕРЕСТ
13 май 1996 година326

ЕПИЛОГ

СИАТЪА
29 ноември 1996.....344

ПОСЛЕПИС356

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА.....376

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА378

ИЗБРАНА

БИБЛИОГРАФИЯ.....383

ХОСЕ ОРТЕГА-И-ГАСЕТ

*Хората играят в трагедии,
защото не вярват
в реалността на трагедията,
която всъщност се разиграва
в цивилизования свят.*

ВЪВЕДЕНИЕ

През март 1996 година списание „Аутсайд“ ме изпрати в Непал да участвам в организирано изкачване на връх Еверест, което после да опиша. Отидох като един от осемте клиенти на експедиция, оглавявана от добре познатия водач от Нова Зеландия Роб Хол. На 10 май достигнах върха, ала за покоряването му беше платена ужасна цена.

От петимата ми другари, достигнали върха, четирима, включително и Хол, загинаха в яростна буря, която се разрази внезапно, докато бяхме все още високо на върха. Когато стигнах до Базовия лагер, девет катерачи от четири експедиции бяха мъртви и още трима души щяха да умрат преди края на месеца.

Експедицията ме потресе дълбоко и статията се оказа трудна за написване. Въпреки това пет седмици след връщането ми от Непал, предадох ръкописа на „Аутсайд“ и статията бе отпечатана в септемврийския брой на списанието. Когато я завърших, се опитах да прогоня Еверест от съзнанието си и да продължа живота си, но се оказа невъзможно. Изпълнен със смесени чувства, продължавах опитите си да проумея какво се бе случило там и не-

престанно предъвквах обстоятелствата около смъртта на моите спътници.

Статията в „Аутсайд“ е толкова точна, колкото успях да я направя при създалите се обстоятелства, но срокът ми бе безмилостен, събитията – отчайващо сложни, а спомените на оцелелите бяха силно повлияни от изтощението, недостига на кислород и шока. На един етап от разследването помолих други трима участници да си спомнят злополуката, на която и четиримата бяхме станали свидетели високо в планината, и не можахме да постигнем съгласие по такива важни факти като време, какво е било казано и дори кой е присъствал. Дни след като статията излезе, открих, че погрешно съм разказал някои подробности. Повечето са маловажни неточности, които неизбежно се промъкват в журналистическата работа, пришпорена от крайни срокове, но една от грешките ми в никакъв случай не може да се нарече маловажна и имаше опустошително въздействие върху приятелите и семейството на една от жертвите.

Освен фактологическите грешки, трябваше да се съкрати и доста материал поради липса на място. Марк Брайънт, редакторът на „Аутсайд“, и Лари Бърк, издателят, ми дадоха изключително голямо пространство, за да разкажа историята: пуснаха статията от 17 000 думи – четири или пет пъти по-обемна от обичайното. Ала въпреки това, чувствах, че е твърде кратка, за да отдаде дължимото на трагедията. Изкачването на Еверест разтърси живота ми из основи и за мен стана изключително важно да опиша подробно събитията, без да съм ограничен от броя на вестникарските колони. Книгата е плод на този импулс.

Изумителната ненадеждност на човешкия ум на голяма височина направи проучването проблематично. За да не разчитам предимно на своите възприятия, интервюирах подробно повечето от участниците, и то няколко пъти. Когато бе възможно, уточнявах детайлите от радиодневниците, водени от хората в Базо-

вия лагер, където ясната мисъл не беше в такъв недостиг. Читателите, запознати със статията в „Аутсайд“, могат да забележат несъответствия в някои подробности (най-вече по отношение на часовете); поправките отразяват новата информация, получена след отпечатването на статията.

Неколцина автори и редактори, които уважавам, ме убеждаваха да не пиша тази книга толкова бързо, съветваха ме да почакам две-три години, за да има известна дистанция между мен и експедицията и да добия необходимата перспектива. Съветът им беше разумен, но накрая го пренебрегнах – най-вече защото случилото се на върха ме разяждаше отвътре. Смятах, че като напиша книгата, може би ще успея да прогоня Еверест от живота си.

Не се получи, разбира се. Нещо повече, знам, че читателите страдат, когато авторът пише, за да постигне катарзис, както съм сторил аз в тази книга. Но се надявам, че изливането на душата ми веднага след нещастieto, все още под неговото зашемяващо въздействие, носи известни предимства. Искях изповедта ми да притежава сурова безмилостна честност, която би се загубила след време, когато болката се поутоложи.

Някои от хората, които ме предупредиха да не пиша толкова припряно, ме бяха предупредили и да не отивам на Еверест. Имаше огромен брой основателни причини да не отивам, но опитът да бъде изкачен Еверест е необясним ирационален акт – победа на желанието над разума. Всеки човек, решен на подобно действие, по правило е глух за разумните доводи.

Истината е, че си давах сметка за всичко това, но все пак отидох на Еверест. С тази своя постъпка станах част от смъртта на добри хора и това ще тежи на съвестта ми много дълго време.

*Джон Кракауер
Сиатъл, ноември 1996*